

(המשך מעמוד 3)

ריים, שרפנה ברק הבטיחה לערוך לו לכשיבקר בארץ, תעלה, לדעתך, יפה. מפני שאם ברק יודעת לבשל כפי שהיא יודעת לראיין (ולכתוב), אז רק למחשבה על מה שייצא מן הכיריים שלה, כבר יורד לי הריר מן הפה. עמיר הלר, ונעתיים

תיאטרון התיקווה

על הסיבה לחגיגת יום-ההולדת של לשון האספרנטו בווינה, בירת אוסטריה (ה"תמרוים", העולם הזה 31.8.88).

לא לחינם נחוג יום-הולדתה ה-100 של לשון האספרנטו בווינה. כי האוסטרים, יורשיהם של הקיסרות האוסטרו-הונגרית הרב-לשונית (הונגריה, צ'כית, סרבית, קרואטית ואיטלקית היו עד רק לפני 70 שנה כמה מן הלשונות הנפוצות באותה קיסרות, בנוסף ללשון הגרמנית) הוקסמו מאז ומתמיד מן האפשרות של שפה אוניברסלית לית אחת.

ולכן גם הוקמה באוניברסיטת וינה, כבר לפני שנים רבות, קתדרה ללשון האספרנטו ואפילו תיאטרון-התיקווה המקומי, הבורנו-תיאטרון. מחוזה בלשון התיקווה הטובה, האספרנטו.

צבי פריד, תל-אביב

על פיקוח ופקחים

על איש מישרות ותפקידים במישור רד התעשייה והמיסחר ("התשקיף", העולם הזה 24.8.88).

היריעה בנושא הפקחים של מישרד התעשייה והמיסחר איננה נכונה. העובדות הן, כי בנובמבר 1987 חדרו 23 פקחים, שעברו על בסיס חוזה מיוחד, לעבוד, עת קיבלו מיכתב-פיטורים מנציבות שרות המדינה.

שלושה חודשים לאחר מכן פוטרו ארבעה מבקרים נוספים (לאחר שסיימו שלוש שנות שרות) ומאז מוטלים תפקידי הפיקוח על העובדים הקבועים של המישרד.

חיה פרי, קצינת העיתונות, מישרד התעשייה והמיסחר, ירושלים

כנס, כן; אמת, לא

על ישראלי שעשה חיל בלונדון ("אתה והשקל", העולם הזה 31.8.88).

קראתי בתדהמה באתר והשקל, כי ידידי הטוב יעקב זיידמן נמנע מלחזור ארצה במשך עשר שנים, מחשש לתביעה על עבירות שוחר לפקדי מישרד-הביטחון. אין בזה אמת. זיידמן נחקר, לפני שנים רבות, ושוחרר תוך מיספר ימים ומאז, לאחר שלא נמצאו הוכחות ואף לא הוגש כתב-אישום, נשכחה ה"פרשה".

ככעס על החקירה, העביר זיידמן את פעילותו הכלכלית ללונדון, ושם הצליח מעל למשוער. אך מאז ומתמיד החזיק זיידמן ברכושו בארץ. בני משפחתו ממשיכים להתגורר בארץ וזיידמן גם לא חשש מעולם לכזב ארצה. ואמנם, מאז עבר ללונדון, הוא מגיע ארצה אחת לכמה חודשים. אבנר יריב, אמסטערדם

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מיספ-טיות או טכניות.

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לפתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458. לפון — 232262 (03), בפקס-מיליה — 245242*3-972. מנזי 2009, ובטלסקס — RMYM IL 341667

מאחר שפעם מישהו הסביר לי מדוע מתעברת מדי פעם השנה העברית, ואז יש בה 13 חודשים במקום 12 המקובלים (עלידי הוספת חודש אדר ב'), כפי שיקרה גם בשנה החדשה, שנת תשמ"ט, אני מתגרב לשתף את קוראי העולם הזה בסוד עיבור השנים.

השנה העברית מחושבת גם לפי השמש וגם לפי הירח. אך שנת-הירח קצרה, מדי שנה, כ-11 יום משנת-השמש (המבטיחה לנו כי מועדי ישראל יחולו בעונות הקבועות וכך חל פסח, למשל, תמיד בראשית האביב ולוא היו מחשבים רק לפי הירח היה פסח חל פעם גם כסתיו ופעם גם בחורף).

ומכיוון שבכל שנת-ירח חסרים 11 ימים הרי כל 19 שנה מצטבר חסר של 209 יום ואת המעוות הזה מתקנים עלידי תוספת שיבעה חודשים (חודשי אדר ב') במהלך כל 19 שנות לוח עברי (השנה השלישית, השישית, השמינית, ה-11, ה-14, ה-17 וה-19 במחזור 19 השנים).

והואיל והשנה החדשה — שנת חמשת אלפים תשמ"ט (5749) — היא השנה ה-11 למחזור ה-303 של הלוח העברי, השנה הזאת היא מעוברת ויש לנו בשנת תשמ"ט חודש אדר ב'.

זהבה פינחס, ירושלים

מירשם לרעית-אדמה

על הפגנת שלום עכשיו מול ביתו של יצחק רבין ("התשקיף", העולם הזה 10.8.88).

מיכתבי זה בא לבטא תסכולי ואכזבתי מהיריחו-הלא-מדייק על ההפגנה הגדולה, אולי לא במיספר המשתתפים בה (כמה אלפים בודדים), אך לבטח בעצם קיומה ונגד מי היא נערכה.

זו הפעם הראשונה, מאז קיום ההפגנות הגדולות משנת 1982, שאצבע משימה הופנתה לעבר המערך ואחר מרובייה ושרייה הבכירים ביותר (אשר מקומו, למעשה, סביר יותר יחד עם שמיר, שרון וארנס).

ואיך אפשר לרווח שלא ניתן לדובר הרשימה המתקרמת לנאום, כשעורך-הדין אמנון זכרונני היה ראשון הנואמים (לאחר נאום-הפתחה של איש עולם עכשווי) הרי כל תינוק יודע עם איזו תנועה מזוהה זכרונני.

למה להמעיט בערכה המוסרי הגדול של ההפגנה לפני ביתו של שר-הביטחון, בייחוד לאור האווירה בארץ לראשונה נאמו בעצרת נואמים מקשת פוליטית רחבה של מחנה-השלום, לראשונה הושמעו טיפוסות שברוך כלל לא שומעים אותן משלום עכשווי, אלא מתנועות-מחאה אחרות.

מדוע חייב מחנה-השלום להיות שסוע ואוכל את חבריו? אם כל תנועות המחאה והשלום (יהודים וע"רבים, שמאל ומרכז) היו מתאחדות לתנועה אחת אדריק, לבחירות לכנסת הבאה, היה הדבר גורם לרעידת-אדמה פוליטית.

משה רוזנפלד, תל-אביב

המושל ותורת-הסיכויים

על סיכוייו של מושל מדינה אמריקאית לזכות בנשיאות ארצות-הברית ("אני לא מתחייב שזוהי תחנותי ה"אחרונה", העולם הזה 24.8.88).

מושל נירירוק, מריו קומו, נוהג בשכל כאשר הוא נמנע מלרוץ לנשיאות ארצות-הברית נגד סגן-הנשיא ג'ורג' בוש.

בין 39 האישים ששימשו, ב-199 השנים מאז הוקם מוסד הנשיאות, בתפקיד נשיא ארצות-הברית, היו 14 סגני-נשיאים לשעבר ורק 12 מושל-מדינות לשעבר (הראשון בין אלה היה הנשיא השלישי, תומאס ג'פרסון (1801-1809), מושל וירג'יניה לשעבר והאחרון, כמובן, רוונלד רגן, לשעבר מושל קליפורניה).

זאת אומרת שמכנייה זאת ידע המושל קומו לחשב נכונה את סיכוייו כנגד סגן-הנשיא ג'ורג' בוש — 7:6, והוא הסיק את המסקנות המתבקשות.

משה כהן, ניו-יורק

הכיריים של ברק

על כשרונות הבישול של כתבת העולם הזה (חשבונו-נפש של מושל מדינת ניו-יורק עם דפנה ברק, העולם הזה 24.8.88). למריו קומו אין מקום לדאגה. ארוחת-הצהר

קניא י'ן.

יחד עם זה יש להגדיר מיהו יורד. אחרי כמה שנים נחשב אדם כיוורד? היום נוצר מצב בלתי-נסבל. לא איכפת להם לאבד את הדרבון הישראלי, כי תמיד יוכלו לחזור לפי חוקה-שבות. איש אינו רוצה ברבר שמקבלים אותו בקלות, והרי אין קושי בקבלת דרכון ישראלי. יש לשנות זאת. כרגע שנחשבת ליורד, אתה מאבד דרכונך לצמיתות, ואין חוקה-שבות חל עליך. נראה כמה מהם יסכימו להתמודד עם החלטה כה סופית. וגם אם אי-אלה עשרות אחוזים יוותרו, מה הם נותנים היום? איזו תועלת מפיקה המדינה מהגרירתם כ"ישראלים"?

יש להבין את המצב הפרדוקסלי שבו הם נמצאים: מגיעים לניירורוק, קשה ורע, רוצים לחזור, אולם כליכך קשה היה להשיג ויהיו ולשלם מסינסיעות, שהם נאחזים בשיניים. אחרי שנה עדיין קשה, אולם מתנחמים כי בעוד שנה יקבלי פטור ממיסים, ונשארים עוד שנה, ואחר-כך עוד שנה לגירורקארד וצו הילדים התרגלו. מצבם די גנום. האמריקאים לא מקבלים אותם. הם זרים. שפתם רלה ועילגת. הילדים בכיתה-הספר מתבייני שים בהם. מה נותר להם? אנו "ישראלים" הם מכריזים זאת מותר-סביריה ולא מרצון, נשארו ללא זהות. ראה כמה חוזרים בתשובה יש בניר יורק!

יש להחזיר לדרבון את כבודו האבוד. יש להפסיק לעשותו כה קל להשגה, כה פחות-ערך, ואז — ורק אז — תשתנה גישתם של העולים/יורדים בכוח.

יש לחדר ולהקצין את ההברל. מיהו ישראלי? לא יתכן כי זכות שווה בזכויות ובהכרעות תהיה למי שיושב במנהטן ולמי שחי בארץ.

לפני זמל-אריב קרא אורי אבנר ליורדים, שאמרו כי ישראל בליכנס, דחפו את ליכנסם ל— —. אין לנו עניין בליכנסם, יש לנו עניין בכנס. למרות ישיבתי שאתו זמן בניירורוק, הצדקתי אותו ככל פה.

● יהדות התפוצות: יש לקרוא להם להחליט: האם מתכוונים אתם אי-פעם לנצל וזכותכם לעליה, או אולי לא, ואז נוכל לקחת בחשבון החזרת חלקים מהשטחים, כי אז ממילא לא נצליח ליישבם.

ורבר נוסף ליהדות-התפוצות: תנו לנו לקבוע את גורלנו לבר. אם נחליט ימין או שמאל, רק אנו נוהיה כאן לשלם מחיר טעותנו. אל תהיו כמו הקיבוצים בקאיונו, הדוחף אחרים להימור מסוכן, כי הכסף לא שלו. אתם רוצים להתמזג הביאו אסירי מונים. והאסימונים במיקרה זה הם אתם וילדיכם. וכינתיים בואו לתיר, לבקר בארץ. 70% מכם מעולם לא ביקרו כאן. במקום לתרום — בואו, והוציאו כספכם כאן במקום במיאמי, (זאת בתנאי שהמלונאים שלנו יחזרו לרמת-מחירים הגיונית ותחרותית).

לשר התיירות: תן כרטיסי-טיסה חינם לכל ילד יהודי המגיע לגיל בר-מיצויה. תן לו את הקשר עם ישראל. רכז כמה ילדים וחגוג עימם את בר-המיצויה בכסיס-חיל-אוויר, בכותל, במצדה. אל תדאג, לא תפסיד כסף, גם אל עול לא. נוסף על הקשר עם הנער ומישפחתו, שסטאטיסטיקה לא היו בארץ, יבואו איתו אבא ואמא, סבא וסבתא, אולי גם אחות ודודה. והרי כבר הוכחה רוב התיירים היהודיים הם מי שכבר היו.

לנו, הישראלים, אני מציע: סעו פעם לטייל בארץ עם תייר. נסו לראות דרך עיניו. נסו להתפעל, יהד עימו, ותראו ש"ישראל הפכה לאחר ה"קוממות היפים. (ולא כולל חוסר-הנימוס)

עד כאן דיברי הקורא אידלמן. מישהו רוצה להגיב?

מדי פעם מתקבל במערכת מיכתב של קורא, שכראי למרסם אותו כמלאו, למרות ארכיונו. כזהו מיכתבו של אברהם אידלמן, המעיר על עצמו שהוא יורדחור, והמגיב על דברים שכתבתי על כניית הירידה.

הנה הוא במלואו:

אבקש לתת לי בימה, ועלידי כך לפתוח ו"י כוח ציבורי כללי-יהודי על נושא מציק, שלי-שימחתי אתה אישית נתת לו הר. אולם משום-מה ללא תגובה מצד המימסד הישראלי או היהודי בתפוצות.

אנו תושבים חורים, גרנו כמה שנים בניר יורק, ולפני כן באירופה. תוך יכולת-השוואה ברצוני לקבוע כי איכות-החיים ורמת-החיים בארץ היום אינה נופלות ואף עולות על אלה שבארצות-הברית.

האמריקאי לא ירשה לעצמו ביזבוים והוצאות כמזנו. 67 מיליון אמריקאים אינם נוסעים לחו"ל בכל קיץ (זהו נאופן יחסי מיספר הישראלי היוצאים לחו"ל). לטייל בתל-אביב, לראות את הטילת, כתייהקה כסינגון אירופה, הגנים, העצים, המפעלים והים — זה מביא אותך למסקנה כי ישראל תהיה בקרוב מקום שזכות היא לגור בו, וכך עלינו להתנגד. ואני יודע שמדי יקפצו עם כעיות השטחים. היכן אין כעיות? בארצות-הברית יגיעו בעוד 12 שנה השחורים, האסיאתים, ההיספנים למכמעט 50 אחוז. בגרמניה ובאנגליה יש כעיות-זרים חמורות.

הפיתרון המוצע הינו ראדיקלי, מצריך שר נויים, אולם לפחות הוא מנסה לפתור ולגעת בכעיות היסוד.

● ביטולי-שינוי חוקה-שבות: ישראל גונתה על חוק זה בעבר. יהודי-העולם אינם ששים לנצל. לכן יש להוריע: יש לכם, יהודים נחמדים, חמש שנים לנצל זכות זו. אחריה ישראל היא שתקבע למי לתת אשרה ולמי לא. נאמר — ניתן לעליה בגליה-העבודה, או לכעלי מיקצועות נדרשים, ולא יהיה מצב שבו ארצות-הברית קולטת את המהגרים הצעירים, העובדים בארץ כדי להשאר לנו הורים זקנים טעוני-עולה.

זכות-השיבה תיפטר ליהודים מארצות-מצר, קה, שאינם יכולים לממש זכותם כרגע, וכן לכל יהודי שיעמוד בסכנה עקב יהדותו. לעולים יש לעזור בדמי-שכירות מטובסדים, ולא בקניית די"ר, רה, שנתמש להם, עם מימושה, קרשיקפיה פי"ננסי כגולה חדשה.

● אזרחים: מדינת-ישראל אינה עוזרת לח"ייליה המשוחררים, ואינה גודמת להם להרגיש כי אחרי שנתנו שלוש שנים מחייהם יש מי שדואג להם.

ללא שום הוצאות אפשר לפתור מיד את כעיות הדיור לעיריים. כ-95% משטחי המדינה שייכים למדינת דבר שאין לו אח ורע בעולם, המדינה תעביר לצה"ל מאות דונמים קרקע בשוליה-ע"רים, צה"ל ימסור מיגרשים אלה לקבלנים שיכנו עליהם רבי-קומות נוסף מנהטן, בסטנדרט גבוה. תמורת כנייה יקבל הקבלן 30% מהדירות, ש"אותן ימכור, ויתרת הדירות יעביר לצה"ל. צה"ל מצידו, ישכיר את הדירות ל-10 שנים ב-50 ש"ח בחודש למשוחררי, אשר יוכלו במשך 10 שנים, שבהם לא ישלמו שכר-דירה, לחסוך לקניית דירה משלהם.

● יורדים: יש לבטל את ההטבות עם חזרתם. זה דבר מביש. מדוע מביש לי מקרר, טלוויזיה, וכל שאר אביזרי-נחיתות, מפני ששהיתי כמה שנים בחו"ל? מגיע יותר לחייל משוחרר!